

DEMIR DRAGNEV – MEMBRU CORESPONDENT  
AL ACADEMIEI DE ȘTIINȚE A MOLDOVEI,  
PROFESOR UNIVERSITAR, DOCTOR HABILITAT



Silvia CHICU-DIMITRIU



**ABSTRACT**

*Historian Demir Dragnev, correspondent member of the Academy of Sciences of Moldova since 1995, doctor habilitated in history from 1992, deputy director of the Institute of History in 1979-1991, director of the Institute of History and president of the Scientific Council in 1994– 2006, it was imposed, in the consciousness of several generations of historians through the quality of scientific research. Being one of the best connoisseurs in our country of various scientific problems concerning the 16th-19th centuries, the scientist and professor Demir Dragnev creates works of a high scientific scholarship, written on the basis of sources researched in archives from Russia, Ukraine, Romania, Poland, Bulgaria and the Republic of Moldova. In this regard, we highlight the following specific characteristics of the works written by the scientist Demir Dragnev: the documentaly aspect and the analytical spirit, the critical approach and the conceptual novelty, the logical structure, the polemical polity with the opponents.*

**Keywords:** *member-correspondent, scientific scholarship, analytical spirit, critical approach, polemical cult.*

Este greu să cuprinzi în câteva pagini personalitatea multilaterală și complexă a domnului Demir Dragnev, în general, și activitatea științifică a remarcabilului savant român, în special, care s-a materializat în monografii, studii, articole, manuale, culegeri de documente, rapoarte la manifestări științifice, toate însumând mii de pagini tipărite, lucrări care analizează cele mai diverse probleme ale istoriei și culturii românilor, abordate din perspectiva unor idei și concepții originale. Se adaugă la aceasta și o prodigioasă activitate didactică și managerială.

Istoricul Demir Dragnev, membru corespondent al Academiei de Științe a Moldovei din anul 1995, doctor habilitat în istorie din anul 1992, director adjunct al Institutului de Istorie în perioada 1979-1991, director al Institutului de Istorie și președinte al Consiliului Științific în perioada 1994-2006, președinte al Seminarului Științific, s-a impus, în conștiința mai multor generații de istorici prin calitatea cercetărilor științifice.

Demir Dragnev s-a născut la 27 iulie 1936 în satul Cureșnița, raionul Soroca (fosta comună General Poetaș, județul Soroca, România) într-o familie descendentă din răzeși și mazili, cu studii gimnaziale, dar și autodidacti. Anume în familie i-a fost format interesul față de carte și de istorie, cum declara odată Domnia Sa.

După finalizarea, în anul 1957, a studiilor din cadrul Facultății de Istorie și Filologie a Universității de Stat din Moldova (pe atunci Universitatea de Stat din Chișinău), la specialitatea „istoric, învățător de istorie”, urmează studiile de doctorat și activitatea de cercetare în cadrul Institutului de Istorie, Limbă și Literatură al Filialei Moldovenești a Academiei de Științe a URSS (din 1961 – Academia de Științe a Moldovei). Tânărul cercetător a fost încadrat în Sectorul de istorie presovietică. La recomandarea membrului corespondent al Academiei de Științe Eugen Russev, tânărul cercetător Demir Dragnev este inclus în componența școlii științifice a renumitului academician rus Lev V. Cerepnin, care îl ghidează în domeniul metodologiei cercetării științifice, și în determinarea temei de cercetare: *Evoluția socială și economică a Țării Moldovei în epoca medievală și modernă timpurie*.

Formarea Domniei Sale ca istoric și cercetător a fost influențată și de mediul academic și universitar românesc, prin întâlnirile în cadrul conferințelor și simpozioanelor științifice internaționale, și nu numai, cu personalități notorii, precum distinșii istorici români: marele istoric român Constantin C. Giurescu, Ioan Caproșu, Alexandru Gonța, Ștefan Ștefănescu, Șerban Papacostea, Mihai Berza, dar și Gheorghe Platon, Leonid Boicu, Veniamin Ciobanu, Tahsin Gemil, Dumitru Agache, Nistor Ciocan, Nicolae Grigoraș ș.a..

Fiind unul dintre cei mai buni cunoscători din țara noastră al diverselor probleme de ordin științific ce vizează secolele XVI-XIX, savantul și profesorul Demir Dragnev creează lucrări de o înaltă erudiție științifică, scrise în baza izvoarelor cercetate în arhive din Rusia, Ucraina, România, Polonia, Bulgaria și Republica Moldova.

În domeniul cercetării, Demir Dragnev s-a afirmat în calitate de savant veritabil, realizările sale istoriografice fiind apreciate la justa lor valoare în mediile academice și universitare nu doar din țară, dar și de peste hotarele ei. Evidențiem, în acest sens, următoarele caracteristici specifice lucrărilor scrise de omul de știință Demir Dragnev: aspectul documentat și spiritul analitic, abordarea critică și noutatea conceptuală, structura logică, polemica cultă cu oponenții.



---

Membri titulari și corespondenți ai Academiei de Științe a Moldovei purtând fracul de membru al forului științific suprem din Republica Moldova (la Sesiunea Jubiliară 60 de ani de la fondarea Academiei de Științe a Moldovei și lansarea cărții „Academia de Științe a Moldovei – istorie și contemporaneitate”).

De la stânga la dreapta: M.c. Ch. Stratievski, acad. D. Matcovski, acad. A. Eșanu, m.c. D. Moldovanu și m.c. D. Dragnev, 2006. Foto: Vladimir Colos. Muzeul Științei al AȘM. Fond foto. Cota arhivistică: 00119d.

Școala științifică a profesorului Demir Dragnev include direcții actuale de studiere a relațiilor politice interne și externe, a proceselor demografice și socioeconomice, a comportamentelor elitelor politice. Privind retrospectiv opera de cercetare istorică a profesorului Demir Dragnev, observăm că investigațiile Domniei Sale s-au orientat în câteva direcții principale de studiere a epocii medievale și premoderne românești, cum ar fi:

- specificul dezvoltării economice a țărilor române în perioada medievală și modernă timpurie;
- evoluția agriculturii și raporturile agrare;
- dinamica numărului populației din Moldova în secolele XVIII–XIX;
- relațiile diplomatice ale Țării Moldovei cu statele vecine în Evul Mediu ;
- lupta de eliberare de sub dominația otomană în Țara Moldovei în secolul al XVI-lea – începutul secolului al XVIII-lea;
- valorificarea documentelor depozitate în arhivele sovietice privitoare la istoria medievală a Țării Moldovei și Țării Românești;

Dovadă a talentului și dăruirii cu care istoricul Demir Dragnev a studiat și continuă să studieze problemele din domeniul istoriei medievale și celei moderne a Principatelor Române și a Europei de Sud-Est sunt cele peste 330 de

lucrări științifice editate, individual sau în colaborare, inclusiv peste 80 de volume de monografii, capitole în tratate, culegeri de documente, și peste 60 de manuale și materiale didactice etc.

În domeniul istoriei sociale și economice a Țării Moldovei, contribuția profesorului Demir Dragnev este remarcabilă atât prin numărul mare de articole publicate în reviste de specialitate și în volumele apărute, cât și prin temeinica argumentare a unor opinii noi.

O problemă analizată în profunzime de istoricul Demir Dragnev este cea a evoluției sistemului agrar din Moldova medievală. Cercetarea minuțioasă a izvoarelor medievale i-au permis autorului să caracterizeze sistemul agrar din Țara Moldovei, drept unul mixt. Dintre lucrările Domniei Sale sau scrise în colaborare cu alți istorici, reținem monografia: «Сельское хозяйство феодальной Молдавии (конец XVII - начало XIX в.)» sau «История народного хозяйства Молдавской ССР (С древнейших времен до 1812 г.)».

O altă problemă cercetată de profesorul Demir Dragnev este cea a politicii externe a Țării Moldovei. În acest context, merită menționate studiile dedicate relațiilor moldo-ruse din epoca medievală, precum și lucrarea de sinteză (în calitate de redactor coordonator) «Очерки внешнеполитической истории молдавского княжества (последняя треть XIV – нач. XIX в.)».

După anul 1989, activitatea științifică a profesorului Demir Dragnev este axată pe depășirea barierelor ideologice impuse de către fostul regim. Una din lucrările coordonate de către profesorul Dragnev este: *Istoria Moldovei din cele mai vechi timpuri până în epoca modernă. Aspecte din viața politică, socială și a culturii* (1992), în care mai multe probleme din istoria Moldovei sunt prezentate în context general românesc și european.

Specificul evoluției societății în secolul al XVIII-lea a fost stabilit de către profesorul Demir Dragnev în lucrarea: *Țara Moldovei în epoca Luminilor (aspecte din istoria socio-economică, politicii interne și culturii în sec. al XVIII-lea)* (1999), unde autorul se pronunță în favoarea specificului național al iluminismului românesc.

Demir Dragnev este în istoriografia românească unul din cei mai competenți editori de documente medievale din ultimele decenii, depistând și descifrând acte medievale de cancelarie și coordonând editarea colecției de izvoare medievale: *Moldova în epoca feudalismului* (12 volume).

Meritul savantului rezidă și în curajul de a-și revedea unele opinii în problemele dificile și controversate ale istoriei neamului românesc. Acest demers științific este materializat în lucrarea *Istorie și civilizație medievală și modernă timpurie. Studii și materiale* (2012).

O preocupare deosebită, în ultimele decenii, a profesorului Demir Dragnev a fost elaborarea manualelor și materialelor didactice la istorie pentru învățământului preuniversitar.

Totodată, istoricul Demir Dragnev a făcut și o impresionantă carieră universitară, exercitând în perioada 1991–2013 funcția de profesor universitar la Catedra de istoria românilor a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, fiind titular al cursurilor: *Paleografia slavo-română și româno-chirilică; Țările române între medieval și modern; Fanariotismul în Europa de Sud-est și Țările Române*. A fost membru și este președinte al Seminarului Științific de Profil și al Consiliului Științific Specializat pentru susținerea tezelor de doctor și doctor habilitat în istorie din cadrul UPS „Ion Creangă”.



---

D. Dragnev – Președinte al Consiliului științific, împreună cu membrii Consiliului, la susținerea tezei de doctor habilitat în istorie de către dl Valentin Constantinov, UPS „Ion Creangă”, 10 iunie 2019.

Foto din arhiva S. Corlăteanu-Granciuc.

Totodată, profesorul Demir Dragnev a consultat/condus activitatea de cercetare a mai multor istorici din republică. Printre numele notorii care „au studiat în școala” profesorului îi nominalizăm pe istoricii Gheorghe Gonța, Pavel Cocârlă, Ion Chirtoagă, Ion Eremia, Constantin Ungureanu, Eduard Baidaus, Vlad Mischevca ș.a.

Pentru rezultate excelente și contribuția adusă dezvoltării științei istorice, domnului Demir Dragnev i s-au conferit mai multe distincții. Iată doar câteva din ele:

- Premiul de Stat (1984) și premii ale AȘM (1993, 1996, 2012),
- Ordinul „Gloria Muncii” (1996),
- Titlul Onorific „Om emerit” (2010),
- Medalia „Dimitrie Cantemir” (2001),
- Medalia jubiliară a AȘM (2006, 2016),

- „Diploma de onoare a AȘM” (1986, 2006),
- Diploma „Meritul academic” (2009),
- „Diploma de merit” a Institutului de Istorie al AȘM (2012),
- Medalia jubiliară a AȘM etc.




---

Cercetători științifici decorați la Mitropolia Chișinăului și a întregii Moldove. De la stânga la dreapta: Manole Brihuneț, Ion Xenofontov, Constantin Manolache, Victor Ghilaș, m.c. Demir Dragnev, Eugenia Tofan, ÎPS Vladimir, acad. Teodor Furdui, m.c. Ion Guceac, acad. Alexandru Roșca, Victor Țvircun, Vadim Cheibaș, 10 iunie 2016.

Foto: Mihail Bortă. Muzeul Științei al AȘM.

Fond foto. Cota arhivistică: 00268.

Senatul Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, în ședința din 30 noiembrie 2017 a decis acordarea titlului de Doctor Honoris Causa a UPS „Ion Creangă” membrului corespondent al AȘM, profesor universitar, doctor habilitat Demir Dragnev. Ceremonia de înmânarea a înaltelor însemne a avut loc la 21 iunie 2018.





Secvențe de la ceremonia de înmânarea a înaltelor însemne de Doctor Honoris Causa a UPS „Jon Creangă” din Chișinău, 21 iunie 2018. Foto din arhiva Facultății.

În concluzie, menționăm că istoricul Demir Dragnev este un savant cultivat, onest, tenace și competent în ceea ce face, cu un pronunțat simț al datoriei și responsabilității civice, sincer și accesibil în dialog cu colegii. Posedă o bogată experiență științifică și didactică și o ținută excelentă de pedagog. Prin activitatea prodigioasă depusă în domeniul științific și didactic, profesorul Demir Dragnev contribuie substanțial la dezvoltarea științei istorice și la pregătirea specialiștilor de înaltă calificare din Republica Moldova.